

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Της **ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ**

Η ζωή όπως την ξέραμε δεν ήταν αρκετή

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΥΘΡΕΩΤΗΣ

Μια χαρά

ΕΚΔ. Πατάκη .σελ. 224

«Μια χαρά»: ο τίτλος της πρώτης συλλογής διηγημάτων του Χρίστου Κυθρεώτη είναι η κλασική, συμβατική απάντηση στην ερώτηση «τι κάνεις;». Ακόμη κι όταν τίποτε δεν πηγαίνει μια χαρά, κι όλα πηγαίνουν στραβά, και μάλιστα αρνείσαι να το δεις, βάζοντας, κατά κάποιο τρόπο, τη ζωή σου στον αυτόματο πιλότο. Πειθαναγκάζοντας τον εαυτό σου να είναι καλά, συνεπής προς τις ιδέες του, λογικός παρά τα τεράστια χάσματα που ανοίγονται κάτω από τα πόδια σου, ενώ απλώς περπατάς στην πόλη ή σε ένα βρόμικο αμφιθέατρο του Χημείου, στο βρεγμένο κόμα του νεκροταφείου ή στο γραφείο. «Απλά ο χρόνος που κυλάει», όπως λέει ο συγγραφέας στον ωραίο τίτλο του τελευταίου του διηγήματος – που θα χρειαζόταν ωστόσο μια γενναία πύκνωση.

Τα διηγήματα είναι εκτενή, πρωτοπρόσωπες αφηγήσεις τεσσάρων ανδρικών φωνών και δύο γυναικείων – οι γυναικείες πιο αδύναμες από τις αντρικές. Πρόσωπα νέα, γεμάτα από ένα τεράστιο κενό, που διαλύει την παιδική ηλικία όπως η βροχή διαλύει το τεράστιο πτώμα της γιαγιάς το οποίο δεν έχει λιώσει, σε μαύρα δάκρυα· επιτρέπει σε ανούσιες κι απελπισμένες σχέσεις να υποδύονται το ερωτικό πάθος· ανοίγει τον δρόμο στον τσαμπουκά που γίνεται μια ταυτότητα κουρελιασμένη όσο και οι σημαίες ή οι ιδέες που ο ίδιος αυτός τσαμπουκάς, γυναικείος κι αντρικός, κουλιγκάνικος και φεμινιστικός, υπερασπίζεται.

Όλες οι ιστορίες πραγματεύονται την αλήθεια και το ψέμα στη ζωή των προσώπων, αυτό που δείχνουν κι αυτό που είναι, την άβυσσο ανάμεσα στα δύο από την οποία ξεπροβάλλει η κατάθλιψη, την ταυτότητα και την άρνησή της, τις ρωγμές, τους ακρωτηριασμούς και την κοινωνική εικόνα. Με ύφος ουδέτερο, απλό, καθημερινό, που αφήνει να διαφανεί η άβυσσος και ο ίλιγγος, αλλά επιλέγει να μην επιμείνει στην πτώση.

Ο ατρόμητος Μιχάλης, το καμάρι του γηπέδου, είναι άλλος και πεθαίνει αλλιώς. Άλλος απ' ό,τι οι σύντροφοί του νομίζουν, απ' ό,τι κι ο ίδιος του ο κολλητός πιστεύει αρχικά, μη αποδεκτός, απορριπτός και η βία της ίδιας της ομάδας του τον καταπίνει – φέρνοντας τη μοίρα στα ίσα της, τα πράγματα όπως θα έπρεπε εξαρχής να είναι. Αν ήξεραν πως δεν είναι Έλληνας, θα τον σκότωναν. Αν ήξεραν πως είναι δικός τους δεν θα τον σκότωναν. Δεν ξέρουν πως δεν είναι Έλληνας ούτε πως είναι δικός τους. Τον σκοτώνουν για λάθος λόγο. Αλλά πάντως τον σκοτώνουν. Ολα βασίζονται σ' ένα ψέμα που καταλήγει να καθρεφτίζει την αλήθεια.

Στο πρώτο αυτό διήγημα, το καλύτερο νομίζω της συλλογής, οι ανατροπές, πολύ καλά

μελετημένες, περικλείουν στα γυρίσματά τους έναν ολόκληρο κόσμο που τρελαίνεται γιατί ακριβώς θα ήθελε να είναι διαφορετικός σ' έναν αλλιώτικο κόσμο.

Εσωτερικά τα γυρίσματα στο δεύτερο διήγημα, καταγράφουν την αγωνία ενός νέου παιδιού για την ασχήμια του, μέσα από την τραυματική του επιθυμία για μια πανέμορφη κοπέλα, με την οποία βγαίνει τελικά ραντεβού. Για μια εργασία της Σχολής. Σπουδαίο μυαλό σε κακοχυμένο κορμί, που γίνεται θέμα συζήτησης με τον καθρέφτη και τους οικείους, χωρίς κανένα παραμυθητικό αποτέλεσμα. Τα γυαλιά, δικά και ξένα, χρεώνονται όλες τις αμαρτίες του κόσμου, όλες τις αδυναμίες, τα μειονεκτήματα, τα ελαττώματα. Αυτό που είναι όμως μένει. Κι αυτό που μένει είναι η ατελείωτη μοναξιά κι ο φόβος της, που οδηγεί σε κάθε λογής προσωπεία, θλιβερά όχι γιατί

είναι ψεύτικα, αλλά για τον πόνο που κρύβουν πίσω τους, για τα ψέματα που συγκαλύπτουν. Μοναξιά καταγωγική, της φυλής, του ξεριζωμού, της δυσλειτουργικής οικογένειας, μοναξιά της αλλοτριωμένης ζωής και των κατά συνθήκη σχέσεων. Ανάγκη για μια άλλη ζωή, που θα είναι πάλι αρκετή. Με επιμέρους αδυναμίες, μια δυνατή πρώτη κατάθεση.

